

er altid bleven forbauset over, at Folk have kunnet reise en saadan Bevægelse over det stakkels Bevillingsgebyr fra 2 til 16 Rd., thi det er i Virkeligheden en Ubetydelighed med Hensyn til Spørgsmaalet om den lavere eller højere Rente. Jeg har altid haft en Følelse af, at de Mænd, der talte saa ivrigt for de stakkels Debitorer, der skulde betale disse fra 2 til 16 Rd., ubevidst gik Rentefrihedsmændenes Grunde, men jeg vil som sagt haabe, at denne Sag maa faa en fuldstændigere Behandling, end den har faaet i dette private Lovudkast og de Tillæg, som dertil ere foreslaaede, men efter den Skikkelse, hvori dette Lovudkast er fremkommet, idet det sigter til en komplet Rentefrihed, maatte jeg, hvis jeg havde været tilstede ved 1ste Behandling, have stemt imod dets Overtgang til 2den Behandling, og nu kan jeg overfor et Forslag af dette Indhold uden alle besyttende Betragtninger heller ikke Andet end stemme imod dets Overtgang til 3de Behandling. Det Grundprincip, som jeg herved følger, er at foretrække at lægge et Baand paa den materielle Eiendom, naar der ved saadanne Garantier for Udvikling af den personlige Frihed. Man kan gjerne kalde det Rentefrihed, men det er nærmest for Kreditors Vedkommende, for Debitor bliver det meget lidt en Rentefrihed, men langt snarere kun en Rentebang.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Frederiksborg (P. Pedersen) har den Ehre ikke alene at være i Overensstemmelse med sig selv, men ogsaa med de tidligere Rigsdagsmænd fra samme Kreds. Han begyndte med at sige, at vort Forslag var uklart, og han talte gjentagne Gange om Uklarhed. Dertil vil jeg sige, at dette bryder jeg mig ikke videre om; jeg har den Tro, at vi ikke blive mere uklare, fordi det ærede Medlem erklærer det. "Natt høret altid fra andre Partier og Retninger, at de, der opstille Noget, ere uklare, men man beholder vel den Klarhed, man har, trods Erklæringer om der Modsatte; altsaa, dette tager jeg mig ikke videre nær. Naar det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, bplyste, at man i andre Lande ikke har Rentefrihed; saa er dette vistnok fuldkomment rigtigt.

De Undersøgelser, jeg har haft Leilighed til at foretage, ere vel ikke meget omfattende, men de gaa i samme Retning. Baaede i Østerrig og i Frankrig har man kjendt Rentefriheden men er gaaet tilbage fra den; i Østerrig har man haft den i flere Aar, og man er bleven kjed af den. Man kan altsaa virkelig ikke sige, at der er en saa forfræffelig Uklarhed tilstede fra Forslagsstillernes Side; det viser sig i alt Fald, at de ere i god Overensstemmelse med, hvad der er foregaaet andre Steder. Naar derimod den ærede sidste Taler nævnte Norge, hvor Rentefriheden har foraarsaget saa forfræffelige politiske og økonomiske Bevægelser, — tror jeg, han sagde, — saa veed jeg ikke rigtigt, om der haves Rentefrihed i Norge; jeg er i Tvivl derom, thi i de Motiver, som ledsagede Renteloven af 1855 fra Ministeriets Side, hedder det udtrykkeligt, at i Norge fik man Rentefrihed i 1842, men med den Indskrænkning, at det kun var for Pengeudlaan i ikke faste Eiendomme, og at man i 1851 igjen vendte tilbage endog til at sætte en bestemt Rentegrænse for Penge, der være udlaaente udenfor faste Eiendomme. Paa Grund af de Bevægelser, der være tilstede, fastsatte man, at der ikke maatte lægges over 6 pCt. af Penge, udlaaente udenfor faste Eiendomme, men jeg har staaet i den Formening, at der for Penge, udlaaente i faste Eiendomme, i grunden aldrig har været Rentefrihed i Norge, og jeg ser nu iaar, at der igjen er Bevægelse i samme Retning for at saa Renten yderligere sat ned ogsaa for Ublaar udenfor faste Eiendomme. Vi have altsaa dog Noget at støtte os til; det er ikke en permanent Uklarhed, hvori alene et Parti i i vort Land befinder sig, naar det vil have Indskrænkning i denne Henseende, men noget Egentlige findes Sted i andre Lande. — Om de stillede Vædringsforslag har min ærede Medforslagsstiller udtalt sig saa udførligt, at jeg nu kun skal tillade mig et Par Bemærkninger. Naar det er sagt om Vædringsforslaget under Nr. 2; at det ikke behøvedes, fordi Ministeriet aldrig gav Bevilling til højere Rente end 6 pCt., saa vil jeg dertil sige, at i Aarene 1855—58 er der blevet bevilget en højere Procent til et Kapitallaan af